

HET LEF

OM IN LIEFDE TE LEVEN

Jezus zonder vrome praatjes

DIRK VAN DE GLIND

Introductie

Dit boek is als een steen in de vijver van vastgeroeste ideeën en overtuigingen. Het biedt een onbevangen en frisse kijk op Jezus en zijn radicale boodschap van liefde en kwetsbaarheid.

Dit boek is niet geschreven om zieltjes te winnen, maar om de lezer aan te moedigen zijn eigen ziel serieus te nemen en werk te maken van een zinvol bestaan. De auteur is wars van vlaggen en vaandels en werpt een eigenzinnig en optimistisch licht op oude woorden en verhalen.

Dit boek is een persoonlijk en vrijmoedig verslag van een zoektocht naar ruimte en licht. Zoekers naar zin en betekenis – gelovend en niet (meer) gelovend – kunnen hun hart ophalen aan deze krachtige oproep in liefde te leven.

Dit boek is een ode op de mens en haar mogelijkheden.

Dirk van de Glind (1959) wordt gewaardeerd om zijn heldere en uitnodigende schrijfstijl. Van zijn hand verschenen eerder Leef wat je bent, Volwassen geloven en denken, Het lef om op te staan en Het eerste Boek van Sjaak.

Morgenland
UITGEVERIJ

Voorwoord

Ik vind het jammer dat de naam Jezus bij velen wrevel en wantrouwen oproept en in het openbaar vaak alleen nog klinkt als uiting van ongenoegen.

Ik vind het doodzonde dat de naam Jezus door de vrome praatjes van zalvende predikers met het opgeheven vingertje voor velen onverstaanbaar is geworden.

Ik vind het onverdraaglijk als zijn onvoorwaardelijke vertrouwen in de mens verborgen wordt onder een verstikkende deken van onvermogen en schuld.

Dit is geen wetenschappelijk, theologisch doorwrocht boek maar een persoonlijk en vrijmoedig verslag van een zoektocht naar ruimte en licht.

Ik vrees dat het boek voor fundamentalisten een beproeving zal zijn. Maar ik hoop dat het zoekers naar zin en betekenis – gelovend en niet (meer) gelovend - zal verrassen en inspireren.

Dirk van de Glind,
voorjaar 2021

Van angst naar liefde

'De liefde laat geen ruimte voor angst: volmaakte liefde sluit angst uit, want angst veronderstelt straf. In iemand die angst kent, is de liefde geen werkelijkheid geworden.'

Liefde en schoonheid

*'Something calls to me
the trees are drawing me near
I've got to find out why
those gentle voices I hear
explain it all with a sigh.'*

MOODY BLUES – TUESDAY AFTERNOON

Toen ik als gelovige en tobbede puber naar muziek ging luisteren en boeken begon te lezen, gingen er nieuwe werelden voor me open. De buitenwereld bleek niet alleen verschrikkelijk, maar ook oneindig veel weidser en mooier dan ik ooit gedacht had, en ook in mijzelf begon ik een wereld van liefde en schoonheid te vermoeden. Betoverende klanken en raadselachtige teksten vonden hun weg in mijn gemoed en brachten diep van binnen iets aan het trillen dat aanvankelijk nog aarzelend, maar gaandeweg steeds duidelijker en blijer begroette wat ik om me heen zag, hoorde en voelde.

In de kerk had ik weliswaar gehoord van liefde en licht, maar dan ging het om God en de hemel, ver en vooralsnog onbereikbaar voor mij als zondig knaapje. Ik leerde hopen op die strenge God boven mij en de zaligheid van het eeuwige

leven later in de hemel, maar er was niemand die me wees op de rijkdom en ruimte van m'n eigen innerlijk, niemand die daar zelfs maar over sprak. Door de muziek die ik hoorde en de boeken die ik las, begon ik te begrijpen dat waar ik in de kerk over hoorde niet alleen iets was van ver weg en ooit, maar ook van heel dichtbij en op ditzelfde moment. Ik begon vertrouwd te raken met de ruimte diep verscholen in mijzelf, waar ik op mysterieuze wijze meer mezelf was dan ik in m'n dagelijkse beslommeringen waar kon maken.

Later zou ik ontdekken dat er veel meer mensen zijn die de weg naar binnen gevonden hebben. Ik ging een gemeenschap binnen van dromers en dichters, van liefde, licht en waarachtig leven en nog altijd kan ik ontroerd raken wanneer ik in een schilderij, lied of tekst een zielsverwant herken, een gezegend mens die de rijkdom van het leven gezien en geproefd heeft en het met liefde en ontzag beschrijft. En ik voel het verdriet over het zo gemakkelijk teloor raken van ons innerlijk paradijs.

'Alle kinderen zijn, zolang zij nog midden in het geheim staan, in hun ziel onophoudelijk bezig met het enig belangrijke, met zichzelf en met de raadselachtige samenhang van hun eigen persoon met de wereld om hen heen. Zoekers en wijzen keren met de jaren der rijpheid terug tot deze bezigheden, maar de meeste mensen vergeten en verlaten deze innerlijke wereld van het waarachtig belangrijke reeds vroeg voorgoed om levenslang in de bonte doolhof van zorgen, wensen en doelstellingen rond te dolen, waarvan er geen een thuishoort in hun diepste innerlijk, waarvan er geen een hen terugvoert naar hun diepste innerlijk en naar huis.'

HERMANN HESSE - IRIS

Het kerkelijk geloof waarmee ik opgroeide zie ik gepersonifieerd in de strenge dominee bij wie ik op mijn hoede moest zijn als ik in een sfeerloos zaaltje moest laten horen dat ik de catechismus van buiten(!) kende. In m'n binnenwereld zongen de vogels in het vriendelijke licht, ik werd er niet gecontroleerd maar uitgenodigd me toe te vertrouwen aan een liefde die onvoorstelbaar veel groter en ruimer was dan ik ooit zou kunnen bevatten. Ik begon te bevroeden dat die wereld de echte was, waar het in de kerk weliswaar ook over ging, maar dáár vond ik de woorden en klanken niet die mijn hunkerende hart konden bereiken. Als de Bijbel over diezelfde wereld ging, dan was hij geschreven in een taal die ik niet begreep. Als de kerkelijke liederen hetzelfde wonder bezongen, dan waren ze getoonzet in een register dat niet het mijne was. In de wereld van het geloof leek alles vast te liggen in door God verordene wetten en regels die geen frivoliteiten verdroegen en elke verbeelding in de kiem smoorden.

In de muziek van buiten de kerk hoorde ik een ongekende speelse stoutmoedigheid om nieuwe wegen te verkennen en het ook met instrumenten uit verre oorden te wagen. Vanaf de kansel werd me gezegd dat ik naar God en naar Jezus moest om het ware leven te vinden. En zo moest ik het ook zingen bij de tonen van altijd en alleen het kerkorgel, maar ik kreeg steeds meer het gevoel dat ik met dat dwingende gebod werd weggetrokken bij de liefde en schoonheid die zo rakelings dichtbij voor het oprapen lag.

Er werd me gezegd dat die wereldse schrijvers en popmuzikanten zondige mensen waren die zich van God los hadden gemaakt en er ooit wel achter zouden komen waar dat toe leiden zou. Dat soort mensen leefde alleen maar voor het

grote geld en het aards genot. Ik wist toen nog niet dat van Jezus het zelfde was gezegd: 'Kijk toch eens, wat een veelvraat, wat een dronkaard, die vriend van tollenaars en zondaars.'

Vanuit m'n boeken en muziek kwamen alle grote thema's van het leven tot me, zo indringend en levensecht als ik tot dan toe nog niet ervaren had. Later kwamen daar vele speelfilms bij die op hun eigen wijzen aanzetten tot verwondering, ontzetting en diepe reflectie. Ik las, hoorde en zag over de vraag wat het betekent mens te zijn. Over op weg gaan, verdwalen en toch weer thuiskomen. Over jezelf of de ander kwijtraken en toch weer terugvinden. Over muren die we om onszelf kunnen bouwen en die we vroeg of laat zullen moeten afbreken. Over voluit jezelf mogen en durven zijn. Over schuld en boete. Over vergeving. Over het offer waartoe een mens in staat kan zijn. En vooral over liefde. Bovendien hoorde ik stemmen opstijgen die riepen om recht en gerechtigheid, om mededogen. Ze kwamen niet plechtig uit een verheven verleden, maar bewogen en warm uit de wereld waarin ik leefde.

*'I'm a child of South Africa,
I'm a child of Vietnam,
I'm a child of Northern Ireland,
I'm a small boy with blood on his hands.
Yes I'm a child of the universe.
You can see me on the TV every night,
always there to join in someone else his fight.'*

BARCLAY JAMES HARVEST – CHILD OF THE UNIVERSE

Een tijdje leefde ik in twee compartimenten. Dat van het kerkelijk geloof was zo diep verankerd in mijn bestaan dat ik er voorlopig nog geen afstand van kon doen, maar het vervulde me niet en voelde aan als beperkend en benauwend. M'n binnenwereld was allesbehalve een gesloten compartiment maar een ruimte waar ik me intens verbonden wist met de binnenwereld van anderen en met de grootsheid van alles wat is. Ze was me zo dierbaar en vertrouwd geworden dat ik er nooit meer van vervreemden wilde en die rijkdom heeft me geholpen het in het kerkelijke compartiment uit te houden. Ik vermoedde dat diezelfde rijkdom ook aan de basis moest liggen van de Bijbel en de kerk maar dat beide werelden mijnenver uiteen waren geraakt. Ik voelde dat de Bijbel en de kerk voor mij alleen van waarde zouden kunnen zijn wanneer ik in beide de liefde en schoonheid terug zou vinden die ik tot mijn grote verwondering en diepe dankbaarheid in mijn ziel gevonden had. En hoewel ik de laatste zou zijn om te beweren dat die liefde en schoonheid mijn eigen verdiensten waren en dat ik er enig recht op zou kunnen laten gelden, wist ik heel zeker dat ze tot mijn meest eigenlijke zelf behoorden en dat ik dus niet de zondige mens kón zijn zoals me die tot dan toe was voorgehouden.

De ziel

*‘Wat baat het je wanneer je de wereld wint,
maar schade lijdt aan je ziel?’*

Muziek en literatuur hebben me geholpen m'n ziel te ontdekken en te exploreren als een levende bron van licht en liefde, van goedheid en mededogen, van verbeelding en creativiteit, van kracht en levenslust, van verlangen en schoonheid. En van nog zoveel meer. Het is geen verre, vage wereld ergens buiten mij, maar 'de plek' diep vanbinnen waar ik het meest mijzelf ben. Ik voel die plek resoneren wanneer ik mij met blijde verrukking herken in de woorden van Ety Hillesum (1914-1943) wanneer zij het heeft over 'dat onverwoestbare in mij'.

Wat ik tot dan toe over de ziel gehoord had was moeilijk in overeenstemming te brengen met de vreugde die ik begon te ervaren. Het enige dat ik erover hoorde was dat m'n ziel na mijn dood naar de hemel zou gaan en daar een zuiver, nieuw lichaam zou krijgen – tenminste, als er voor mij genade zou zijn. Ik heb nooit het idee gekregen dat m'n ziel iets zou kunnen zijn om van te houden of om zelfs maar enige serieuze aandacht aan te besteden. Ik had geleerd haar te negeren zoals ik mijn piemelkje moest negeren wanneer mijn moeder mij in bad deed. Mijn ziel was er wel, maar daar ze in wezen slecht en zondig was, was ze zeker niet iets om trots op te zijn. In mijn opvoeding en in de kerk werd er alles aangedaan om seksualiteit in een kwaad daglicht te stellen en het opwekken van lustgevoelens te voorkomen. Dezelfde benadering viel mijn ziel ten deel: die

deugde niet en ik kon alleen maar hopen dat ze ooit gereinigd zou worden, zodat ze voor God aanvaardbaar zou zijn.

Deze benadering heeft mij en anderen veel schade berokkend. En net zoals het de Nederlandse overheid siert ruiterslijk te erkennen dat in het verleden vele mensen groot onrecht is aangedaan door ze als inferieure wezens tot slaven te maken, zo zou het de kerk sieren wanneer zij zou erkennen dat ze vele mensen groot onrecht heeft aangedaan – en aandoet – door hun zielen als onbelangrijk en inferieur te beschouwen en daarmee niet tot bloei te laten komen.

Onze ziel is de kern van onze humaniteit en iedere oproep of suggestie haar niet serieus te nemen of te veronachtzamen is niet minder dan een misdaad. Zo'n oproep of suggestie kan dan ook niet van Jezus komen en wanneer een tekst of verhaal toch die indruk zou wekken, moet dat berusten op een misverstand van mij als lezer of van de schrijver van weleer.

Inhoud

Over dit boek

- a. Samenhang met eerdere boeken
- b. Mannelijk en vrouwelijk
- c. Als het over God gaat
- d. Koninkrijk van Waarachtige Liefde

A. Verstaanshorizon

1. Een eerste verkenning

- a. Een inspirerend voorbeeld
- b. Jezus en de vrome praatjes
- c. Onder eeuwenoude lagen verborgen
- d. Een beslissende ervaring in Israël
- e. Een persoonlijk verslag
- f. Vrijheid
- g. Over grenzen
- h. Liefde of angst

2. Van angst naar liefde

- a. Liefde en schoonheid
- b. De ziel
- c. Van een eenduidig en negatief mensbeeld naar een gelaagde en positieve visie op de mens
- d. Zonde, ego en verlossing
- e. Genade

3. Christendom en andere religies

- a. Religies als menselijke pogingen te dealen met de grote vragen van het leven
- b. Ontwikkelingsstadia van religies
- c. Mensheid in de puberteit
- d. Biodiversiteit
- e. Jezus en religies

4. De Bijbel lezen en verstaan

- a. Een boek van liefde
- b. Linker- en rechterhersenhelft
- c. Geen ander kompas dan je eigen innerlijke weten
- d. Liefde als grond van verstaan

B. Jezus en zijn missie

5. Beelden van Jezus

- a. Door de eeuwen heen en in verschillende culturen
- b. Het beeld van de lijdende Christus
- c. Een film die vragen oproept

6. Koninkrijk van Waarachtige Liefde

- a. Liefde en macht
- b. Liefde voor de macht
- c. Liefde als antwoord
- d. De macht van de liefde

7. De vergoddelijking van Jezus als de zondeval van het christendom

- a. Vervreemding van humaniteit en Joodse achtergrond
- b. Ordinaire strijd met dramatisch gevolg

8. Eenheid met God als wezen van humaniteit

- a. Antisemitisme
- b. Het principe van liefde
- c. Waarachtige Liefde als wezen van humaniteit
- d. De misvatting van het EGO
- e. Het wezen van religie

9. Geen nieuwe leer of godsdienst

- a. Godsdienstige vlaggen en vaandels
- b. Mens onder de mensen
- c. Vervreemdend zendingsbevel
- d. Jezus als verloskundige

C. Het begin

10. Jezus' afkomst

- a. Uiteenlopende verklaringen
- b. Betekenisvolle geslachtsregisters
- c. De maagdelijke geboorte als streep door de mannelijke rekening
- d. De maagdelijke geboorte als teken van hoop
- e. De maagdelijke geboorte als bron van minachting van vrouwen en seksualiteit

11. Geboorteverhalen

- a. Kerstsfeer
- b. Verticale macht en horizontale liefde
- c. Verlossende kwetsbaarheid
- d. Als een kind
- e. Wedergeboorte
- f. Het verlaten van schijnveiligheid
- g. Het opgeven van vermeende exclusiviteit
- h. Vrome verbeelding
- i. Gevaarlijke verbeelding

12. Kindertijd

- a. Sturende verkondiging
- b. Gemodelleerd naar de geschiedenis van Israël
- c. Vader Jozef
- d. Moeder Maria
- e. Het kind dat zijn eigen weg gaat

13. Johannes de Doper

- a. De doop als bevestiging van Liefde
- b. Het optreden van Johannes de Doper
- c. Ascetisme
- d. Felle kritiek op het religieuze establishment
- e. Jezus' weg van compassie
- f. Het verdriet van Johannes de Doper

14. In de woestijn

- a. Meditatie en het oproepen van demonen
- b. Louterende stilte vooraf
- c. Het risico jezelf kwijt te raken

- d. Gezochte beproeving om als mens te groeien
- e. Engelen na de demonen

15. Discipelen

- a. Compassie
- b. De oproep mee te doen
- c. Samenstelling discipelengroep als teken
- d. Ongemakkelijke keuze
- e. Vissers van mensen
- f. Bevrijdende creativiteit
- g. Het probleem van de authenticiteit van de leerling
- h. Zelfstandig op weg
- i. Aanwijzingen achteraf
- j. Gemarginaliseerde vrouwen
- k. De meesterproef

16. De bruiloft in Kana

- a. Evangelist Johannes
- b. Een gelaagd teken
- c. Brenger van leven
- d. Vreugdevolle maaltijd
- e. Het vieren van de liefde

D. De Bergrede

17. De Zaligsprekingen: Gelukkig ben je...

- a. Bevrijding en compassie
- b. De Thora en het wezen van humaniteit

- c. Integriteit
- d. Kind van Waarachtige Liefde

18. Het licht van de wereld

- a. Verkondigende 'Ik ben-woorden'
- b. De onontkoombare gave en opdracht van het licht
- c. De vlucht voor het licht

19. Jezus en de Thora: Radicale humaniteit

- a. Geleefde humaniteit als het wezen van religie
- b. In conflict met de gevestigde godsdienstige orde
- c. De goedbedoelde omheining om de Thora
- d. Het tekort van opgelegd gezag
- e. Radicaal verstaan
- f. Gandhi's lef in liefde te leven
- g. De geweldloze weg van Martin Luther King
- h. Terrorisme
- i. Liefde als wezen en bestemming

20. Goed doen in stilte

- a. Godsdienstigheid om gezien te worden
- b. De verleiding van de snelle beloning
- c. Goed doen van binnenuit
- d. De vreemdeling met compassie
- e. Menselijkheid zonder vlagvertoon

21. Bidden in stilte

- a. Heilige stilte
- b. Tempel, synagoge en kerk
- c. Het Onze Vader

- d. Het dagelijks brood
- e. Vergeving
- f. De greep van het kwaad
- g. Terugkeer naar stilte

22. Rijkdom

- a. De beslissende keuze
- b. De rijke man en de arme Lazarus
- c. De rijke jongeman
- d. Zacheüs

23. Bezorgdheid

- a. Tobberijen
- b. Verkeerde zorgen
- c. Het lef om in liefde te leven
- d. Natuurlijke eenvoud

24. Universele menselijkheid

- a. Niet oordelen
- b. Het Laatste Oordeel
- c. Dehumanisering
- d. De Gulden Regel
- e. De smalle weg naar het wezen van onze humaniteit
- f. Vragen in vertrouwen

25. Het lef om te doen

- a. Jezus' tegendraadse benadering van geloof
- b. Jezus' tegendraadse benadering van het laatste oordeel
- c. Liefde als de grond van het bestaan

E. Ontmoeting en verlossing

26. Jezus' controversiële optreden

- a. Enorme dynamiek
- b. Bevrijdend handelen
- c. Demonisering
- d. Nuancering van het beeld van de Farizeeën
- e. Rabbi Sjammai en rabbi Hillel
- f. De sabbat als dag van bevrijding

27. Bevrijdende ontmoetingen met vrouwen

- a. Bevrijding van gemarginaliseerden en veroordeelden
- b. De Samaritaanse vrouw bij de bron
- c. De liefde van een zondares
- d. De misbruikte vrouw
- e. Maria en Marta en de kunst van geven en ontvangen

28. Tekenen van vertrouwen

- a. Tekenen van liefde
- b. Geloof en ongeloof
- c. Over het water lopen
- d. Blindheid en zicht
- e. Het wonder van de aanraking
- f. Van de duisternis naar het licht
- g. Van de dood naar het leven
- h. Helende solidariteit

F. Confrontatie en executie

29. Confrontaties met het bevoegd gezag

- a. Confrontatie met de religieuze autoriteiten
- b. De intocht in Jeruzalem
- c. De tempelreiniging

30. Pijnlijk afscheid

- a. Heilige grond
- b. De laatste maaltijd
- c. Getsemane
- d. Judas
- e. De arrestatie en het zwaard

31. Het Proces

- a. De aanklacht van de Hoge Raad
- b. De tranen van Petrus
- c. De sensatiezucht van Herodes
- d. De wrede minachting van Pilatus
- e. De rehabilitatie van de Romeinen en de demonisering van de joden

32. Executie

- a. Vragen bij een afschuwelijke dood
- b. Het offer
- c. De executie van Jezus

F. Leven in liefde

33. Verlossing

34. Opstanding

- a. Getuigenissen
- b. De vreugde van Maria
- c. Opstaan in liefde

35. Dood en opstanding van het Christendom

- a. De veroordeling van Jezus als de dood van het christendom
- b. De aanvaarding van Jezus' boodschap als de opstanding van het christendom

36. Liefde

Tot hier en verder

Bijlagen

Arme Jezus – Willem Vermandere

Stille Macht

Handvest voor Compassie

Registers

Register van namen en zaken

Register van Bijbelteksten

Het lef om in liefde te leven

Jezus zonder vrome praatjes

300 blz.

ISBN 9789083133409

www.morgenlanduitgeverij.nl

www.dirkvandeglind.nl

dvdglind@hotmail.com

**Voel je vrij om deze pdf
te delen met wie je maar wilt.**